

Velja v Ljubljani
in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljatve denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglašje se računajo po po-
rabljenem prostoru in si-
cer 1 mm visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 19. Telefon
šte. 260. — Upravištvo je na Marijinem trgu
šte. 8. — Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Borojević z Madžari proti Čehoslovakom.

Čehoslovaki proti Italiji. — Korošci kličejo Italijane na pomoč — Hrvatska protestira
proti Parizu. — „Razkrinkani Habsburžani“. (Začetek v tej številki na 4 strani.)

Vsa Slovenija protestiraj proti razkosanju!

Proti namenom pariške konference, ki hoče razkosati
naš troimeni narod, se bodo vršili na binkoštni ponedeljek po
celi Sloveniji in Hrvaški protestni shodi proti nameravanemu
zločinu, kjer enoglasno zahtevamo, da se priklonijo jugoslo-
vanskemu kraljestvu vse zemlje in otoki, kjer prebiva naš
narod v kompaktnih masah.

Narod bo še enkrat na glas povedal svetu, da bo vsak
mir, ki ne sloni na teh temeljih, zanj samo — krpa papirja.

Premirje na Koroškem.

Podpis pogodbe v Ljubljani.
— Nemška Avstrija plača vso
škodo.

Ljubljana, 6. junija. — (Pol-
uradno ob 18. uri.) Danes ob 16. uri
je bilo v Ljubljani končnoveljavno
podpisano od delegatov kraljevine
Srbov, Hrvatov in Slovencev ter
Nemškoavstrijske republike pre-
mirje radi borbe na Koroškem.

Stranki sta se popolnoma spo-
razumeli. Jugoslovanska uprava in
zasedenje na podlagi te pogodbe
obsega Rožek, Celovec in Velikovec,
dočim ostane Nemcem — St. Vid,
Feldkirchen in Beljak z železniško
progo v Trbižu.

Severno od jugoslovanskega o-
zemlja je v pogodbi ustanovljena
do deset kilometrov široka nev-
tralna cona, v kateri se ne sme
nahajati nemško-avstrijsko vojaštvo
in je prebivalstvo popolnoma raz-
oroženo.

Nemška Avstrija se je zavezala
plačati vso škodo, prizadeto vsled
vojnih operacij zasebnemu in jav-
nemu imetju. Sovražnosti so ustav-
ljene. (Ldu.)

Ljubljana, 6. junija. Dne
4. t. m. popoldne v Kranju započeta
pogajanja z nemško-avstrijsko dele-
gacijo glede premirja na Koroškem
so se danes zaključila v Ljubljani s
podpisom pogodbe. Nemško-avstrijski
delegatje ostanejo noč še v Ljub-
ljani in odpotujejo najbrže jutri. —
Rešiti je treba še nekatere formal-
nosti. — Koroškonemška deželna
vlada se je iz Celovca preselila v
Špital ob Dravi.

Celovec jugoslovanski.

Brez boja. — V mestu red in mir.

Ljubljana, 6. junija. (Polur.
ob 18. uri.) Mesto Celovec je
bilo danes po jugoslovanskih
četah brez boja zase-
dano. Prebivalstvo je čete
prijazno sprejelo.

V mestu vlada popoln red
in mir, za katerega jamčijo
jugoslovanske čete.

Gospodstvo naše.

V vsej kraljevini vlada vsled
sklepa premirja veliko zadoščenje
in nepopisno navdušenje, ker k ju-
goslovanskemu ozemlju spada tudi
historično Gospodstvo naše, kjer
so bili ustoličeni slovenski voj-
vodje. (Ldu.)

Opoldansko poročilo.

Ljubljana, 6. junija. (Ob 13.
poluradno.) Ker Nemci niso sprejeli
naših pogojev za premirje v ozna-
čenem roku, se naše hrabre čete
danes zavzele Celovec, spomenik
naše stare slave in veličine, metro-
pole slovenskega naroda. (Ldu.)

Koroški Nemci zovejo Italijane na
pomoč.

Spittal ob Dravi, 5. junija.
(ČTU) Iz sedanjega sedeža koroške
vlade se poroča: Vprašanje o spor-
nem ozemlju celovške doline s Ve-
likovcem vred se mora rešiti po po-
gajanjih na podlagi razso-
diščne preiskave italijanske
komisije. (Ldu.)

Razburjenje na Dunaju.

Dunaj, 5. junija. (ČTU) „Neue
Freie Presse“ zahteva pod naslovom:
„Celovec“ energično pomoči za Ko-
roško. Nemška Avstrija mora Koroško
rešiti. Ne gre le za usodo kronovine,
marveč za vso državno eksistenco,
za poslednji ostanek našega ugleda
in zaupanja. Sedem mesecev so se
Korošci bojevali sami brez pomoči.
Proti trem srbskim divizijam jih je
bilo premalo. Nemudoma je treba
storiti vse, da se odvrne skrajna ne-
varnost. Nemška delegacija naj za-
hteva, da se jugoslovansko prodiranje
takoj ustavi in da se sporno ozemlje
obvaruje vliiva sovražnih okupacijskih
čet. (Ldu.)

Resnica o Beljaku in Ce- lovcu.

O teh dveh mestih se piše, kakor
bi bili Pešta in Dunaj, v resnici sta
pa dve provincijalni središči, izmed
kojih je postalo prvo radi lesne trgo-
vine in železniškega križišča, drugo pa
radi habsburške ponemčevalne politike
važno. Pred 400 leti so namreč Ce-
lovec zato usanovili in s popolnoma
tujim prebivalstvom naselili, da je do-
bila tedanja habsburška vlada na Ko-
roškem svojo vojaško oporo. In kakor
je Celovec takrat nastal po zvijači ob
nasprotstvu starega glavnega mesta
Št. Vida in dveh sosedov Št. Pavel in
Beljak, tako bi se dandanes rad z
zvijačo obdržal.

Celovec in Beljak sta popolnoma
od juga odvisna; prvi brez Velikovca
in slovenskega prebivalstva nima no-
benih živil, ne prometa — Velikovec
je celovška žitnica — poslednji ima
vso trgovino z jugom. Ne samo v
Beljaku, tudi v Špitalu ob Dravi je
cela vrsta trgovcev in mesarjev, ki po-
znajo vsako vas na Dolenjskem in se
tresejo, kje bodo dobivali lepe vole,
katere so sejem za sejmom izvažali
iz Višnje gore, Zatične in Novega
Mesta, ako pride meja in jim izvoz
prepove. Zato je prebivalstvo popol-
noma na strani Jugoslavije, le urad-
niki, učiteljstvo, politiki in uredništva,
ki se boje za službe, mandate ali
stranke, so nasprotni.

Avstrijska vlada je v ponemče-
valne namene skrbela za žel. ravnat-
eljstvo v Beljaku, poštno ravnateljstvo
v Celovcu, premestila je gozdno rav-
nateljstvo iz Gaštajna v Celovec in
vzdrževala rudarske šole in urade. Vsi
ti uradi morajo zginiti, ker ni več za-
nje potrebnega delokroga, bodisi da
pridejo ti mesti pod Jugoslavijo ali
Nemčijo; vse tri časopise (Stimmen.

VLADIMIR LEVSTIK.

105. nadaljevanje

Višnjeva repatica.

In kljub »spleenu« in migreni so bili vsi trije
prav židane volje, zlasti ko je Grabunka ponudila
grofu kozarček »bordejavskega«! Poklicali so tudi Doro,
ki je ukrotila svoje mučne dvome ter sedla mednje
kakor kraljica, kateri je dovoljeno vse: sijajno je
zabavala grofa, še sijajneje zaverovana roditelja,
najbolj pa sebe, smejoč se venomer s svojim zvon-
kim, hladnim smehom, zdaj nad očetovim dostojan-
stvom, zdaj »aristokratskim« utrinkom gospe Gra-
bunčeve, zdaj ob pogledu na grofa, ki je tako resno
igral komedijo, kakor bi se menil s pravo pravico
dvorno gospodo. Trgovcu se je vidno razcvetal obraz,
ko je občudoval edinko v njenem razmahu in si
domišljal, kako silno mora vplivati na gostovo srce.
»Požiral jo je z očmi!« je trdil ženi pozneje. Izvrstni
»bordejavske« je zlezal revežu od same sreče v glavo;
s tresočim glasom in meglenimi pogledi je prosil
grofa nazadnje, naj ga spremi v njegovo sobo, »da
mu pokaže nekaj zanimivega.« Bilo je tisto, za kar
je šlo pravzaprav obema: Grabuncu ni mogel dopu-
stiti, da bi grof trpel zadrego radi naših tatov, in
gost je spravi po kratkem, nič kaj trdosrčnem upi-
ranju novo posojilce, priznava se na tistem, da je
trgovca dosti boljši »kavalir« od odvetnika, tako
glede manire kakor zlasti glede števil. Zadovoljna
drug z drugim sta se vrnila v salon; in ko se je

srečnej poslavljaj, mu je stisnila Dvra v neopazo-
vanem trenutku tri nove, svetle ključke v židanem
papirju, s katerimi je bil vsako noč in vsako uro
gospodar svojega paradiža.

»Da se jim skupaj nasmejeval« je velel njen
pogled; toda nemi drget ustnic je dodajal komaj
razločno: »Da se pogreznem še globlje v svojo ne-
razrešno bol...«

Po vseh teh dogodkih je bilo grofovo razpolo-
ženje baš dovolj veselo, dovolj ironično in dovolj
sočutno, da je pozorno prisluhnil, ko je Križaj na
koncu lekcije obrnil razgovor na profesorja in nje-
govo hčer. Omenil je, kako visoko čisla grofa Pohlin
ter namignil, da stavi nanj velike nade. Grof je zgr-
bančil čelo in pomiril suplenta tako dvomno, da
ni vedel, ali naj nadaljuje, ali naj spravi jezik za
zobe; s poslednjim ostankom podjetnosti je rekel
zdajci:

»Gospod grof — dovolite odkrito besedo! Ali
so vam profesorjevi upi docela jasni?«

»Docela,« je odgovoril tujec z nepričakovano
gotovostjo. »Profesor ne sanja ničesar in ne goji
nobenega načrta, ki mu ga ne bi bral na obrazu.
Saj v to ni treba, da bi bil človek posebno bistro-
gled; on ni izmed tistih, ki znajo skrivati. Govorite,
dragi Križaj, govorite, drugače bi moral jaz začeti,
ker nisem slep in vem že dolgo, da mora priti to
pojasnilo; vse čutim, kako se mučite in žal mi vas
je. Ali naj rečem, kaj vas tare?«

»Profesor gradi na vas nade... rodbinskega
značaja... in vi, gospod grof, se zdite, kakor bi ga
potrjevali v njegovem pričakovanju,« je izdaval suplent
ves zasopel in zaripel; šele zdaj je čutil predrznost
svojega podjetja. »Oprostite, sam vem, da moje go-
vorenje ni umestno... toda naš stari gospod je
čudak, odločen in — rekel bi — hudo nestrpna na-
tura; vsa hiša trpi vsled njegove manije, ki morda
niti ni opravičena...«

Glas mu je zaostal; skoraj solzno je uprl oko
v poslušalca, ki mu je odkrito pogledal naproti.

»Hm,« je dejal grof s hudomušnim nasmehom,
»vprašanje je delikatno; ampak z vami, dragi Križaj,
govorim brez ovinkov — imejte to za dokaz resnične
simpatije, ako vam je do takih reči!«

Suplent se je hvaležno naklonil.

»Moje priznanje ostane pač med nama?« je
povzel grof. »Nerad bi se zameril izvrstnemu Po-
hlinu... in vendar moram reči, da niti v sanjah ne
mislim na prihodnost, kakršna roji njemu po glavi...
Vsa tista fantazija mi je znana, in žal mi ga je;
toda jaz nisem kriv in vedoma ga nisem izpodbujal.
Vida je v mojih očeh predmali otrok, ki mu želim vso
srečo — te pa ji moja čustva ne bi mogla prinesiti,
bogme ne! Še več, prijatelj; zdavnaj sem uganil, da
vam je dekle pri srcu — ali se motim? Na vidite,
bodite pomirjeni; vaš tekmeč ne bom nikoli, zaveznik
pa zmerom rad...«

(Dalje.)

Tagbiatt, Klagenfurter) vodi, oziroma vpliva nanj, politično uradništvo in to bi najraje imelo mej ob Karavankah, ker bi se edino tako ohranil nemški uradniški značaj obeh mest. Ta značaj je tudi poznati, ker imajo samo zgoraj opisani uradi več sto uradnikov, ki pa niso niti Korošci, temveč iz cele stare Avstrije nabrani: Sedmogradčani, severni Čehi, Tirolci, Solnogradčani v državnih uradih, zavarovalnicah, bankah in v šoli, cerkvi, sirotinskem zavodu, doli do zadnje tiskarne. Vsi ti ljudje delajo javno mnenje, to tem lažje, ker so nekateri med vojno obogateli (Schumi) in silijo druge, ki so od njih odvisni: trgovce, obrtnike.

Pravi Celovec pa obstoji iz pomembnih okoličin in mesto bo zadobilo takoj drugačno lice, kakor hitro izgine nemška barva, koja dajejo mestu sedanji uradi, šole in cerkev s škofom, ki pri 100.000 Slovincih niti njih jezika ne razume in je vedno pod nemškim uplivom imenovan, običaj še iz onih časov, ko je Solnograd po našem jugu duhovne-kolonizatorje pošiljal. V pruskem duhu razvita tajna policija, ki pazi na vsako besedo v javnem lokalni in na cesti, ter je tudi našim odkritosrčnim vojakom v Velikovecu, Borovljah, Pliberku in Dravogradu veliko škodovala, vzdržuje uradniško nadvlado in terorizira lastne ljudi, kar se je posebno pokazalo meseca maja, kjer so celo nemško-misleče Korošce zato internirali, ker so demokratsko volili, dasi je njih slovenski značaj tako rahel, da njih otroci našega jezika niti več ne razumejo.

To je prava slika obeh mest: uradniški teror tukaj služeče nekoroške inteligence in naši vojaki naj pazijo nanj in prezirajo vsakega sladkega birokrata, ki hodi okoli človeka kakor lizun in hinavec najhujše vrste.

Celovec in Beljak morata po vseh pravicah pripasti Jugoslaviji.

V nas je moč.

Štirideset milijonov kron je velika vsota, za nas Slovence, za majhen, siromašen narod, res velika. In vendar je res, da smo podpisali Slovenci prvega državnega posojila nad 40 mil. kron. Pomisliti pa moramo, da se dobra tretjina našega naroda ni mogla udeležiti podpisovanja našega jugoslovenskega državnega posojila. Istra, Trst, Goriška, Kras, Notranjsko in del Gorenjskega imajo zasedeno grabežljivi Italijani; Koroško in nekatere slovenske občine na Štajerskem barbarski Nemci in Prekmurje oholi madžarski boljševiki. Kar je ostalo v državi SHS je komaj 60 odst. vseh Slovencev. Pomisliti pa moramo tudi, da so slovenske dežele v svetovni vojni zelo mnogo trpele, da stokrat več kot sedmi bogata Hrvatska in rodovitna Slavonija, ker je bila večina slovenske zemlje nad tri leta ožje vojno ozemlje, koder so se valile neštete množice sestrane surove vojske, ki je z brezobzirnimi rekvizicijami jemala vse, kar je potrebovala in mogla dobiti in ki je malodane zadušila trgovino in obrt. Blagostanje slovenskih dežel je neizprosna avstrijska vojaška oblast skoraj docela uničila.

Oddahnili smo se more, ki nam je leta in leta ležala na prsih ter sesala našo kri in naše življenje, in čez dobrega pol leta, ko je zaklicala svobodna Jugoslavija, da rabi za gospodarsko povzdigo svoje države in njeno konsolidiranje posojila, je komaj dobra polovica tega izmučenega, izsesanega naroda dala požrtvovalno svoji državi nad 40 milijonov kron na razpolago. In to prostovoljno, brez tistega ogabnega slinega pritiska, ki ga je morala rabiti gnila rajnka Avstrija, da je mogla izprežati iz podjarmljenih ljudstev famozna vojna posojila.

Z ogromno prostovoljno in požrtvovalno udeležbo pri prvem državnem posojilu države SHS smo Slovenci pokazali Hrvatoma in Srbom, da smo vredni njih bratstva, da cenimo njih zavezanost v skupni edinstveni svobodni državi Jugoslaviji, pokazali smo pa tudi vsemu svetu, da smo zrel narod, zmožen in vreden svobode.

Pokazali smo svojo krepko voljo in moč do življenja.

In če nas danes v Parizu delijo ter nas hočejo amputirati, nam odrežati naše najbolj zavedne rojake — Primorce, Ziljane I. dr. — to ne bo držalo. V nas je toliko življenske moči, toliko zavednosti in toliko odporne sile, da take krivice ne bomo mirno trpeli, je ne bomo mogli in ne hoteli preboleti. Zbrali bomo svoje moči, pripravljali sena od rešenja svojih podjarmljenih bratov. Da to niso prazne besede, puhle fraze, temveč da je to naša trdna istinita volja in da je v nas tudi potrebna moč, da bomo izvedli, za kar smo se odločili, je jasen dokaz naših prvih 40 mil. kron.

Začasna ustava kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Svoboda tiska. — Državni grb in državna zastava.

(Od našega belgrajskega dopisnika.)

Belgrad, 5. maja 1919.

Kakor znano, je imela kraljevina Srbija že pred vojno uvedeno svobodo tiska v smislu modernih načel in prosto kolportajo. Reakcionarna Avstrija se je na Dunaju upirala z vsemi sredstvi in policijskimi instrumenti proti reformi tiskovnega zakona, na Dunaju so se prirejale, sestajale številne enquete časnikarjev, politikov juristov itd., podajale so se v dunajskem parlamentu spomenice, peticije, interpelacije; a reforma tiskovne svobode je končala... Tlačeni narodi so si tudi svobode tiska morali priboriti s krvjo. S polomom je vstala zarja svobodi...

Kakšno svobodo tiska nam do naša začasna ustava kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev?

V drugem delu, člen 21. omenja načrt svobode tiska dobesedno takole: "Vsak državljani kraljestva ima pravico, da izraža v mejah zakona svoje misli z govorom, pismeno, s tiskom ali v slikah." — Ta odstavek je zelo ozko-srčen napram intelektualni svobodi človekovi! — Dalje: "Tisk je svoboden."

Ne more se ustanoviti ne cenzura, ne kaka druga preventivna odredba, ki ovira izhajanje, prodajo ali razširjevanje spisov ali novin. Samo za časa vojne se more za vojaška in diplomatska vprašanja ustanoviti cenzura. Za izdajanje novin ni potrebno predhodno odobrenje oblasti. Od pisca, urednika, izdajatelja ali tiskarja se ne bo zahtevalo nikako jamstvo (kavcija)."

Samo ena edina izjema! Žalitev kralja in kraljevske hiše ali žalitev tujih vladarjev in njihovih hiš ali poziv državljanov na ustajo z orožjem: ti slučajni obsegajo izjemo in se morajo novine zapleniti. Tu je precejšen bizantinizem. Mislimo moderno! Čemu tujim potentatom izkazovati to izjemno čast? ... Amerikancem je nekaj neumljivega žalitev veličanstev in tudi mi se moramo odgajati v tem smislu.

Nekdaj je v hrvatskih listih dvignilo silen hrušč in trušč vprašanje državnega grba in državne zastave. Dočim slovenski listi te zadevice niti niso omenjali, so hrvatski zgodovinarji in heraldisti nagrmadili celo literaturo, kajti grb je bil zanje vitalnega in svetovnega pomena. Prepirali so se, kam naj se postavi to belo polje in kam ono rdeče. O državnem grbu in državni zastavi pravi člen 2.: "Grb kraljestva je dvoglavi beli orol v poletu na rdečem ščitu. Vrh obeh glav dvoglavega belega orla stoji kraljevska krona. Na prsih ima ščit, na katerem so grbi: srbski: bel križ na rdečem ščitu z ognjištom v vsakem kraku; hrvatski: ščit s 25 rdečih in belih menajajočimi se polji, in slovenski: na modrem ščitu bela peteroglavna zvezda in pod njo polmeseč. — Državna zastava je modro-belo-rdeča v vodoravnih legi.

Hm! Ne vemo, katerim političnim simbolistom je ugodeno. Dvoglavi beli orol — politično simboličen bastard! Beli orli so bili res junaki! Dvoglavi orli? ... Saj znate, kako smo bili "pod dvoglavi črnim orlom"! Če že

hočemo gojiti politično simboliko, tedaj vzemimo najenostavnejše, ker najlepše. — Trioglavna zvezda nad polmesečem! Trije narodi — ujedineni, tri plemena — tri vere! Katoliki, pravoslavni, muslimani! Sedanji grb je simbolična zmaza in ne vemo, če se nam kedaj rodi kak Homerič, da nam opeva ta grb v vznešenih besedah...

Toda Slovenci ne bomo zaradi tega spuščali jezov črnila, ker hočemo praktično, trdno in krepko rešiti naše narodno ujedinenje!

Narodno predstavništvo.

Debata o carinskem vprašanju.

(Plenarna seja 6. junija.)

Belgrad, 6. junija 1919.

Začetkom seje odgovarja finančni minister dr. Ninčić na razna vprašanja in interpelacije glede ureditve davkov in carinskega tarifa. O teh vprašanjih je razvil daljši ekspozé. Povdarja, da smo bili v najbolj kritičnih in težavnih časih brez parlamenta in je bilo torej nemogoče rešiti vseh finančnih vprašanj.

Carinsko vprašanje.

Zelo obširno razpravlja finančni minister o carinskem vprašanju, zlasti glede uvedbe srbskega avtonomnega carinskega tarifa, kateri povzroča v nekaterih pokrajinah gospodarsko krizo. V naslednjem njegova izvajanja:

Regulacija naših carinskih odnosov je bila zelo težka, ker smo imeli vrata odprta na vse strani in je bilo šele treba določiti carino. Obstajalo je vprašanje, ali si naj osvojimo carinske tarife kraljevine Srbije ali bivše Avstro-Ogrske. Izkazalo se je, da so bili naši carinski tarifi boljše izdelani, kakor oni Avstro-Ogrske. (Toda ne za sedanje razmere! Op. ur.)

Temu je vzrok dejstvo, da je bila kraljevina Srbija kot mala dežela prisiljena ščititi svojo domačo industrijo, kar je tudi v sedanjih razmerah potrebno, da se varuje naša industrija, ki je šele v razvoju.

Napram posl. Sušniku odgovarja, da se visoke carine ne pobirajo samo v Sloveniji, ampak tudi drugod. Mi moramo ščititi interese države, ker moramo spraviti državne finance čimprej v red. Današnje carine se zde res nekoliko velike, pa so manjše, nego izgledajo na prvi pogled. Ko bo dana možnost, skleniti trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo in Čehoslovako, bodo carine manjše, nego so bile dosedaj.

Carina na sladkor.

Finančni minister obravnava končno obširno vprašanje o carini na sladkor ter izjavi, da se carina na sladkor ne more znižati.

Posl. Anton Kristan (socijalist) polimizira z izvajanjem finančnega ministra ter ga rezko apostrofira, da je imel minister tri mesece časa, vprašati parlament za mnenje.

Posl. Sušnik (jugosl. klub) interpelira ministra za šume in ruče o produkciji premoga v našem kraljestvu. — Minister Pavel Marinković navaja podatek o sedanji produkciji premoga. V Srbiji se na dan producira 18 vagonov premoga in vsi znaki kažejo, da bo produkcija premoga postala v treh mesecih večja, nego je bila pred vojno.

Nato je predsednik zaključil sejo.

Plenarna seja 6. junija.

Z dnevnim redom: Drugo čitanje zakonskega načrta o proračunskih dvanajstlinah; Razprava o predlogu dr. Maginje glede uvoza in izvoza.

Čehi spoznavajo italijansko zvestobo.

Italijanske spletke. — Začasne izgube na Slovaškem. — Razočaranja v Pragi. — Borojevič prot. Čehom.

Praga, 4. junija. (Izv. por. — po kurirju). Ze dalje časa so v tukajšnjih političnih krogih pesimistično in nezaupljivo presojali obnašanje italijanske vojaške misije. Spočetka je češka javnost v blaznem navdušenju po-

zdravljala prihod italijanskega generala Piccione-a. Vsi ilustrirani listi, od najuglednejših do zakonitih, so prinašali fotografske posnetke o raznih svečanih sprejemih italijanskih oficirjev. Povsod je bil samo general Piccione kot edini spravitelj čehoslovaške republike. Na nas Jugoslovane skoro da so pozabili. Prisega „zvestoba za zvestobo“ je utihnila. Čehi spoznavajo šele sedaj v težkih borbah in preizkušnjah na Slovaškem jugoslovansko pobratimstvo.

Češki neuspehi na Slovaškem.

Budimpešta, 5. junija. (Brezlično). Ogrski korespondenčni urad poroča: Naše čete napredujejo preko Bovic in Novih Zarakov. V smeri proti Zvolni in Košicam smo pridobili na ozemlju. Čehoslovaški protinapadi so ostali brezuspešni. V ostalem nič novega. (Ldu.)

Senegalci na slovaški fronti.

Dunaj, 5. junija. (ČTU) Na slovaški fronti se je nekaj tisoč francoskih senegalskih zamorcev že udeležilo boja. Za njimi pride še več takih čet. (Ldn)

Češka javnost proti italijanskim oficirjem.

Praga, 5. junija. (ČTU) Poslanec Švozil pripisuje v „Češkem Slovu“ glavno krivdo zaradi težavnega položaja na Slovaškem italijanskim častnikom. Italijani so skušali delati Francozom težkoče in iskali pomoči povsod, pri Madžarih in Nemcih. Čehi pa so morali molčati in delati prijazen obraz zaradi 25.000 legijonarjev, ki so bili v Italiji. (Ldn)

Praga, 6. junija. (Pos. por.) Nenadoma se je izvršil preokret v mišljenju češke javnosti napram Italiji. Čehi so to čutili že davno, toda merodajni krogi so ta preobrat zatajevali, ker bilo jim je na tem, da spravijo svoje v Italiji se nahajajoče ljudi domov in da rešijo še druge dragocenosti.

Borojevič vodi Madžare proti Čehom.

Praga, 5. junija. (ČTU) Pod krinko madžarskega boljševizma se skriva stari madžarski imperijalizem. Madžarskim boljševiškim četam na Slovaškem zapovedujejo stari vojni volkovi bivše monarhije, kakor feldmaršala Kővez in Borojevič. V rdeči armadi se bojujejo ostanki Mackenseneve vojske. Generalni inspektor češke armade Scheiner je danes odpotoval v Pariz. (Ldu)

Politični pregled.

Čehoslovaki zadovoljni z mirovnimi pogoji. Iz Lyona jajo brezzično: Čehoslovaški minister za zunanje stvari, Beneš, je imel razgovor s poročevalcem lista „Temps“ ter mu dejal med drugim: Čehoslovaki so popolnoma zadovoljni s temeljnimi potezi mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, zlasti s točkami, ki se nanašajo na teritorialna vprašanja. Velika načela, za katera smo se borili, namreč združenje Češke, Moravske in Šlezije, v Čehoslovaški republiki z zgodovinskimi mejami, so brez pridržka priznana in potrjena v mirovni pogodbi. Želeli smo, nekatere preureditve mej in konferenca je priznala upravičenost naših zahtev ter nam ni delala nikakih težkoč. Upajmo, da bodo tudi Jugoslovani, Romuni in Poljaki dosegli izpolnitev svojih želja, predvsem pa take meje, kakršne so upravičeni zahtevati (Ldu).

Na štiri dele hoče „Naprej“ razdeliti Jugoslavijo in sicer v Paši, čvo Venko Srbijo, Veliko Italijo, Nemško Avstrijo in slovensko komunistično republiko! Pravijo, da je prevzel to delo pri „Napreju“ znani inženir Gustinčič, ki je še nedavno delal take načrte v Švici. Seveda, če je po Guštinčičevem mnenju Italija najmanj imperijalistična in če je vseeno, koliko naših ljudi pride pod italijanski jarem, potem je za Gustinčiča tudi vseeno če se razdeli ostalo jugoslovansko ozemlje, samo da se ustvari slovenska rdeča republika! Širjenje takih misli, ki pričajo

o nekem „poslansivu“ je veleizdaja Čudni, nadvse čuoni so nazori našega cenzorja, ki pusti take pamflete na našo državo, dočim se mu zdijo nevarna imena posameznih oficirjev, ki so v stari Avstriji prepovedali govoriti v našem jeziku!

Pokrajinske vesti

kr Pri mariborski posojilnici (Narodni dom) se je podpisalo za vsem 1 1/4 milijona državnega posojila.

kr Prva seja mestnega sosveta mariborskega je bila 2. t. m. Na dnevnem redu je bilo sklepanje o priklonitvi Maribora kraljestvu SHS in o spremembi uličnih imen.

kr Rodbina dr. Pivkova se je iz Črnega Kostelca na Češkem vrnila v Maribor. Kakor znano, je med vojno pretrpela velika preganjanja.

kr Celjski okoličan nam piše: Želeli je, da obrtniki, ki priporočajo svoje tvrdke v slovenskih listih, z odjemalci tudi dosledno slovensko govorijo.

kr Celje. Gospa dr. Kalanova je izročila koroškemu begunskemu odboru znesek 227 K 80 v, za kar se tem potom blagim darovalcem, kakor požrtvovalnemu delovanju gospe dr. Kalanovi izreka najtoplejša zahvala.

kr Celje. Zdravniško službo na železnici opravlja od 2. t. m. naprej namesto dr. Premschaka dr. Herzmann.

kr Celje. Cvetlični dan v prid okrepčevalnici na celjskem kolodvoru je dal s koncertom v mestnem vrtu vred: v Celju 6122 K 94 v, v Savinjski dolini, kjer so priredile zbirko vrle dame iz Žalca 4954 K, skupaj torej 11.076 K 94 v. Krasen uspeh, za katerega gre iskrena hvala prirediteljem in darovalcem!

kr Celje. Čiščenje svoječasnih preganjalcev in izkoriščevalcev slovenskega ljudstva v Celju vrlo napreduje. Poslovil se je od nas tudi dr. Jabornegg v posebno zadovoljstvo onih tisočev okoliških prebivalcev, katere je kot njih vrhovni aprovizacijski general med vojno sistematično izstradal. Vidimo sicer še nekaj enako vrednih pohajkovati po mestnih ulicah n. pr. dr. Gollitscha, kateri je naše žene in otroke kot razdeljevalec moke v Stadtmühlniederlage metal kot „windisches Gesindel“ iz prodajalne itd. Upamo, da tudi te ostanke pristojne oblasti pometejo v blaženi raj. Nasprotno je pa jako neumestno in neukusno, ako gotovi kavarniški politiki hujskajo in denuncirajo vsled lastne koristi ali revednosti one med nami živeče, kateri so tudi pod nemškim režimom vedno imeli srce za slovenske ubožce. Malo je takih, toda nikakor ni pravično, da bi bili tako zaničevani kakor tisti nemčurji, katerih starši so bili Slovenci, a sami postali pozneje najhujši nemški janičarji. Zato naj se pusti mirne med nami mrno živeti. Tako bi lahko našli dosti oseb, katere se po krivičnem, mogoče samo iz samokoristi ali pa iz nevednosti denuncira. Tako n. pr. peka Ku bischa, kateri se v politiko ni nikdar mešal in bil, kakor se iz aktov na magistratu vidi, že pred vojno na „schwarze Liste“ nemških mogotcev. Na tej listi so bili tisti, kateri niso bili prav zagrizeni. Skrivaj je med vojno prodajal ubogim moko in kruh brez razlike ali je bil Nemec ali Slovenec, med tem ko je Slovenec zastoj prosil pri dr. Jaborneggu za malo več moke. Da se take in enake trgovce ne sme zaničevati in denuncirati bode vsak Slovenec uvidel in priznal. Skrbite raje za tiste zagrizene nemčurje, ki hujskajo proti državi, pohajkujejo po mestu brez dela ter ne dajo stanovanj Slovincem na razpolago. Take ljudi je treba spraviti kamor slišijo, take pa, pri katerih se vidi da občujejo s slovenskim ljudstvom izključno slovensko in so Slovincem pravični, se naj ne denuncira. Edino s tem ravnanjem bomo si pridobili tiste ljudi, ki so še danes mlačni Nemci. Kdor pa denuncira mirne ljudi, ta dela proti domovini, ker nam odteguje s tem ljudi, kateri so drudače naši prijatelji. Ako bode

potrebno, vam bomo v prihodnje našli še več takih slučajev, pri katerih se je celo zavedne Slovence iz sebičnosti denunciralo pri oblastih. Seveda so se take pritožbe izkazale kot neutemeljene. Spravite se nad hujškače proti državi, mirne pustite pa pri miru.

J. B.
kr Celje. Anton Čanžek iz Kostivnice je ščuval v Celju vojake na neposlušnost. Sodišče ga je obsodilo na 14 dni zaporu.

kr Ptuj. V seji mestnega sosveta ptujskega 28. maja so se prekrstila ulična imena. — S 30. junijem so odpuščeni vsi nemški mestni uradniki. Od nemških članov sosveta se je odločno zahtevalo, naj vplivajo s svojimi zvezami na časopisje v Nemški Avstriji, da ne bodo še zaneprejški lažnjivi poročali o razmerah v naši državi glede postopanja napram Nemcem. Nemški sosvetniki so to obljubili.

kr V Gornjem gradu je umrl ondotni dekan Fr. Dovnik. Pogreb je bil včeraj.

kr Postajališče Hajdina—Breg pri Ptujju se napravi v najkrajšem času. Občine so prispevale že 25 000 kron, manjka le še 6 000 K, ki se bodo pa še tudi zbrale. Z otvoritvijo te postaje bo ustrezno stari zahtevi občin na desnem bregu Drave pri Ptujju. Prosile so namreč že mnogokrat, ker leži kolodvor skoraj četrte ure nižje Ptujja in je toraj za te občine zelo od rok, a nemški mogotci Ornigg, Strasschill in drugi so bili vedno zoper to. Bili so se za svoj žep, da bi okoliški Slovenci, če bi imeli postajališče izven Ptujja, ne puščali več toliko denarja nemčurjem v Ptujju, kot so ga. Kaj je bilo tem ljudem za korist ljudstva, lasten žep to jim je bil bog. Sedaj, hvala Bogu! ni več teh izsesevalcev slovenskih okoličanov in dalo se bo marsikaj zamujenega popraviti.

kr Čevljarska zadruga za ljubljansko okolico priredi v nedeljo, 15. junija ob 10. uri dopoldan svoj izvanredni občni zbor v gostilni pri Prusniku v novem Vodmatu. Obilne udeležbe prosi odbor.

kr Savinjska podružnica S. P. D. je imela dne 24. maja t. l. v Žalcu v gostilni g. Robleka ob 19. uri svoj 26. občni zbor, ki je bil zelo mnogobrojno obiskan, kakor še na nobenem prejšnjem občnem zboru. Razen Žalčanov je bilo navzočih tudi več Celjanov. Načelnik podružnice g. Fr. Kocbek je vse navzoče srčno pozdravil ter omenil, da se je minula doba 25 letnega delovanja vršila pod staro Avstrijo, v kateri se je morala boriti, da reši slovenski značaj naših krasnih planin, 26. društveno leto pa se že vrši v naši Jugoslaviji in bode bodoče delovanje v pravem turističnem smislu. Načelnik je na to poročal o delovanju podružnice v letu 1918 in o denarnem stanju. Podružnica je štela 1. 1918. 168 članov in sicer: 1. častni član, 52 ustanovnikov in 115 rednih članov. Število članov se je od leta 1917 od 105 pomnožilo za 63 članov, med temi 36 ustanovnikov. Za nabiranje članov, zlasti ustanovnikov so si pridobile posebne zasluge gospe Angela Goričarjeva v Mozirju, gđc. Angela Hodnikova v Žalcu in gđc. Slavka Schwentnerjeva na Vranskem, katerim se za njihovo rodoljubno požrtvovalnost izreče prisojna zahvala. V letu 1918 so umrli ustanovniki: Krošelj A., trgovec v Dobovi, Žigan Julij, trgovec na Polzeli in Zaniher Norbert v St. Pavlu pri Preboldu. L. 1919 pa je padel na Koroškem junaske smrti šele pristopivši ustanovnik nadporočnik Fr. Malgaj. V znak sožalja vstanejo navzoči raz sedežev. Blag jim spomin! — Podružnica je v minulem letu prejela sledeče podpore: Južno-štajerska hranilnica v Celju 500 K, okrajni odbor G. raji grad 100 K, posojilnica v Šmarju 20 K, Savinjska posojilnica v Žalcu 150 K in posojilnica v Celju 319 K. Srčna hvala vsem darovateljem! Načelnik poroča med drugim žalostno dejstvo, da so bile vse planinske kočice razen Frischaufovega Doma na Okrešlju katerega inventar se je pravočasno

poskril, oropane. Podružnica je imela 1. 1918 15.685 09 K dohodkov in 14.933 08 K izdatkov, torej ostanka 752 01 K. Vrnila je 5 045 50 K dolga in plačala 3 449 50 K zaostalih obresti. Iz premoženjskega stanja je razvidno, da ima podružnica še dolga okroglo 14 300 K in čiste imovine 24.450 K. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata. Načelnik je poročal, kako stoji zadeva nemških planinskih koč, ki so pod njegovim nadzorstvom. V žalski odsek so se izvolili gg. ravnatelj meščanske šole Korže, trgovec Kveder in Piliš ter občinski tajnik Mikuš. Celjsko članstvo skliče namestnik g. dr. Kalan pozneje, da si izvoli celjski odsek. Zborovalci so se nadalje pritoževali, zakaj ne izhaja več tako priljubljen „Planinski Vestnik“, ki je bil najlepša reklama za planinstvo. Osrednji odbor SPD. se poziva, naj začne zopet ga izdajati; vsak član, ki ga želi imeti, pa zanj plača posebno naročnino razen udnine. Naglašala se je nadalje potreba upeljave avtomobilne vožnje od postaje Rečica v Solčavo, naprava telefonične zveze Ljubno-Solčava, o gojitvi turističnega naraščanja in razširjanje turisticke po zimi. Deželna zveza za promet tujcev v bivši Kranjski pa naj svoje delovanje razširi na vso slovensko ozemlje.

Dnevne vesti.

dn Popis pripadnikov tujih držav. Pri policijskem ravnanstvu v Ljubljani se morajo nemudoma prijaviti sledeči tujci: 1. Vsi pripadniki Nemčije, Nemške Avstrije, Ogrske, Bolgarske in Turčije. 2. Vse osebe nemške in madžarske narodnosti, ki niso vsaj 30 let že pristojne v katerikoli občini sedanjega kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev in 3. vsi odslovljenci iz javne službe in njih svojci. Prestopki te naredbe se kaznujejo z globo do 2000 K ali zaporom do 6 mesecev.

dn Demobilizacija. Odrejena je demobilizacija tretjega poziva naše vojske. Vsi 38 let stari obvezniki odpuščajo domov.

dn Davek za samce. Narodnemu predstavništvu je vlada 5. t. m. predložila v razpravo zakonski načrt o davku za neoženjene.

dn Ameriške akcije za ubogo deco naj bi bili deležni tudi otroci ljubljanske okolice in posebno otroci begunci, katerih starši nimajo nikakih sredstev. Malo več socialne pravičnosti bi lahko pričakovali od ljudi, katerim je poverjena ta akcija.

dn Gospodstvo polje! Vsak Slovenec bi ga naj poznal, čitajte brošuro „Poglavje o najstarejši slovenski demokraciji“. Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Natisnila in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cena 2 K.

dn Denarni zavodi na Slovenskem. V smislu sklepa zastopnikov denarnih zavodov z dne 14. marca t. l. se na Binkoštno soboto dne 7. t. po denarnih zavodih na Slovenskem ne bo poslovalo in so zavodi ves dan zaprti.

dn Zavarovalnine (premije) za življensko zavarovalnico „Koruna“, prva češka delniška družba v Pragi, naj se do nadaljne ureditve dopošljajo na legalnega zastopnika g. Klun, v Ljubljano, Dalmatinova ulica 7. Z nakazilom premije naj se naznani številka police.

1 Brivnice bodo odprte na Binkoštno nedeljo do 12. ure opoldan, na Binkoštni ponedeljek celi dan zaprte.

Ljubijanske vesti.

1 Ljubljanski pešpolk je v zadnjih bojih za osvobodjenje Koroške nad vse sijanje rešil svojo čast.

1 Razpust nemških bojnih društev v Ljubljani. Policijsko ravnanstvo je razpusilo sledeče podružnice nemških društev, katerih sedež je v nam sovražnem kateremstvu: 1. Frauenortsgruppe des deutschen Schulvereines. 2. Männerortsgruppe des deutschen Schulvereines. 3. Frauenortsgruppe des Vereines Südmark. 4. Männerortsgruppe des Vereines Süd-

mark. 5. Karstgau des Vereines Südmark. Vsa ta nemška društva so bila političnobojna društva, ki so se zadrževala v naše narodno telo. Gradili so nemški most od Belta do Adrije.

1 Preki sod. Predsedstvo deželne vlade in mestni magistrat sta izdale razglase o prekem sodu, ki so nabiti po mestu. Občinstvo se opozarja posebno na razglas mestnega magistrata, v katerem so navedena natančnejša pojasnila.

1 Ljubitelje in ljubiteljce psop opozarja ljubljansko policijsko ravnanstvo na sledeče: Po javnih nasadih je pse voditi na vrvi! Pse ni dovoljeno jemati seboj na tržišče, v kopališče in druge javne prostore, kjer je to z lepaki prepovedano. Prepovedano je pse po noči puščati na ulici. Psi, kateri imajo navado, da po noči tulijo, morajo se držati v notranjem poslopju!

1 Postajanje na cesti, na hodnikih in pešpotih je v Ljubljani policijsko prepovedano, ako se s tem moti svobodni promet.

1 Vozite na levi! Policijsko ravnanstvo opozarja na določbe cestnega prometa: „Voziti se mora po levi strani ceste! Z nastopom mraka morajo imeti vsa vozila luč! Voziti po hodnikih in pešpotih, sprehajališčih in med nasadi je prepovedano! Tovorni in mesarski vozovi morajo voziti vedno korakoma, drugi vozovi pa le po mostovih in preko železniških prelazov, pri vožnji po srmih cestah in ulicah. Vsak voz mora imeti dober zavor. Avtomobili smejo voziti v sklenjenih seliških k vekjemu z brzino 15 km na uro.

1 Subskribentje akcij IV. emisije delniške stavbinske družbe „Union“ v Ljubljani dobe dodeljene jim delnice v družbeni pisarni od 10. t. m. dalje od 2. do 5. ure popoldne.

1 Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja vsem svojim članom da smejo biti radi delitve sv. birme na binkoštno nedeljo odprte vse trgovine od 7 ure zjutraj do 12 ura opoldne ter od 3. do 6. ure popoldne.

1 Vlom. V prostore društva Dobrodelnosti na Poljanski cesti 4 je predvčerajšnjem ponoči vlomil neznan svedrovec in ukradel iz miznega predala 4000 kron. Svedrovec je deloval s ponarejenimi ključki.

1 Tatvina. Jerici Gogala na Karlovski cesti 4 je nekdo odnesel iz zaklenjene omare volneno žensko krilo in kompletno žensko obleko v skupni vrednosti 700 kron.

1 Kegljaški klub „Venček“ pri Draščku, Bohoričevo ul. 9. priredi binkoštno nedeljo in ponedeljek tekmovalno kegljanje katerega čisti dobicek je namenjen oslepelim vojakom. Dobitkov je pet, 100, 50, 40 in 20 kron vrhutega še en šaljivi. Vabljeni so vsi dobri kegljači. Pri tekmi svira klubov kvartet.

Kulturni pregled.

kl Združenje vseh kulturnih društev. — Sarajevo, 5. junija. (Izv. por.) Započela se je akcija, da se izvede in omogoči splošno združenje vseh kulturnih društev Jugoslavije v jednotno narodno kulturno korporacijo.

kl Književni Jug. Kao dvobroj izišla je 9. i 10. sv. „Knjiž. Juga“ sa ovim sadržajem: Izidora Sekulčić: Na grob Svetozara Čorovića. Vladimir Nator: Susret. Miloš Crnjanski: Apoteoza. Milan Marjanović: Tri pesme. Anton Novačan: Banov Ivan. Avgustin Ujević: Perivoj. Ivan Gjaja: Fiziološka nauka. Milutin Jovanović: Dva soneta. Izidora Sekulčić: Ljudsko srce. Dora Pfanova: Cvijeće. Mil. Bartulica: Obnova. Janko Glaser: Jesenska pesem. Br.: Profesorčina. U književnom pregledu: Dr. Š. Sentić: Ivan vitez Trnski. Res: Carski soneti i Kosovski božuri. Dr. I. pl. Bojničić: Rodoslovne tablice sro. dinastija. V. Čorović: Monumenta Slavonica. M. Marjanović: Uz moje pjesme. N.: Engleski prevod Smail age. U pozorišnom pregledu ocena Stroziljev: „Alanke“ i Donadinievog „Bezdana“ Čitlje: Svetozara Čorovića i Krst.

se ne bi drznila poskusiti tolažiti jo. Sklonila sem se nizdol, pri tem mojem hitrem gibanju pa je zašustelo listje; cesarica se je ozrla kvišku in me je ugledala. Hitro se je zopet umirila in je rekla prijazno:

„Kaj pa delaš tam gori na drevesu, Marija?“

„Sušila sem si nogavice, teta Cissi, sem odvrnila sramežljivo.“

„Zakaj, kaj pa si delala?“

„Rake sem lovila... Silno, silno sem umazana,“ sem jecljala.

„Pojdi doli z drevesa, Marija“, je rekla teta. „Rada bi govorila s teboj.“

Nisem si upala biti neposlušna, pa sem silno nerada zlezla dol ter stala tam pred teto goionoga, pokrita s progami zelene in držala premočene, s peskom napolnjene nogavice v rokah. „Oj, zakaj ne morem biti majhno zalo dekietce?“ sem si bridko mislila.

„Zakaj sem morala videti cesarico v tako neugodnih okoliščinah?“ Včeraj mi je rekla „droben“ otrok? Kakšnemu pa moram biti danes podobna? V silni potrtosti sem se postavljala zdaj na eno zdaj na drugo nogo ter čakala, da izpregovori.

„Marija,“ je rekla in zrla v mene s svojimi lepimi solznimi očmi, „odgovori mi takoj. Ali si me videla jokati?“

„Sem, teta Cissi.“

„Zakaj, misliš, pa sem jokala?“

„Ne vem,“ sem rekla čisto po resnici, ker si nisem mogla misliti, kaj na božjem svetu bi moglo ganiti cesarico do solz. Nisem vedela, da je njena cesarska krona obtežena z žalostjo in da so njeni dragulji zgolj ostri trni. Ni se mi sanjalo, da je njena narava, zamorjena že v prvih dneh zveze, ki bi lahko bila idealna, postajala zlobna in da se je šolala v izvrševanju tiste molčljivosti in skritosti, ki je imela pozneje imeti nesrečen uspeh za one, ki so prišli pod njen vpliv.

„Veš, povem ti vzrok, zakaj sem tako bedna; stopi k meni... tako...“

— in boječe sem sedla ter skušala skriti svoje umazane noge — „nič se ne boj. Valeriji je bilo po noči slabo in to me je tako skrbelo, da sem jokala.“

Prišlo pa mi je na misel, da se teta ni nič kaj vznemirjala radi sestrčinega zdravlja, ko sem jo bila videla pri zajtrku, vendar sem samo rekla:

„O, Valerija bo kmalu zopet zdrava, teta Cissi.“

„Kako veš to in zakaj rečeš to?“

„Zato,“ sem rekla z velikim zaupanjem v resničnost svojih besedi, „zato ker bom imela noveno zanj, in to vedno pomaga.“

Cesarica ni rekla ničesar, bila je videti zatopljen v globoke misli. Od časa do časa se je ozrla name in se čudno nasmehljala; nato je vzela mojo umazano, vročo malo roko v svojo in je rekla: „Veš, Marija, tukaj ne smeja več sedeti; pojdiva nazaj v grad.“

Teta me je še vedno držala za roko, in molče sva šli skozi prekrasnih vrtovih.

Bilo je prijazno jutro in garatshausenski grad s svojimi štirimi stolpi se je različno očrtaval proti sinjemu nebu. Osvežujoč veter je prihajal od daljnjih gora, in ko sem se boječe ozrla na Elizabeto, sem videla, da je bila zopet popolnoma mirna. Ravno ko smo zagledali grajski uhod, se je ustavila, me pogledala z očmi kakor

da bi iskala moje najskrivnejše misli, in je rekla:

„Seda bi pa rada vedela, Marija, ali znaš držati jezik ali pa si taka klepetulja, ki vse izklepete.“

Bila sam nekam užaljena in sem odgovorila mrko a navidezno z veliko dostojanstvenostjo. „Nisem klepetulja, teta Cissi. In znam kajpada držati jezik.“

Cesarica se je nasmehnila. „Pa dobro, Marija; dokaži mi to ter ne povej živi duši, da si me videla jokati. Kmalu bom vedela ali si v resnici moder otrok.“

Po mojem razburljivem jutru je bil moj popoldan z malo Valerijo precej dolgočasen; nisem povedala, da sem bila s teto skupaj, ko me je mama oštela radi moje dolge odsotnosti. Nekaj mi je reklo, da cesarica ne bo omenila najinega srečanja, in neka romantična želja, da bi ona zau-pala, je naredila, da sem molčala. Ko se z obžalovanjem oziram nazaj na minula leta, me malone mika želja, da bi takrat bila klepetulja; kajti čeravno me je imela naklonjenost cesarice do mene pozneje obdati z vsem, kar si povprečna ženska poželi, se pričetek moje usode vseeno pričinja s tistim poletnim dnevom, ko me je avstrijska cesarica Elizabeta vprašala, ako vedno vse povem, kar vem.

V naslednjih tednih se teta po vsej priliki ni spominjala najinega razgovora, ki ga ni nikdar omenila, kedar sem bila slučajno sama z njo. Vsaki dan sem živela njen čudoviti obisk in sem oboževala Valerijo, ki je bila ljubko dete. Mrs. Trogmorton me je neskončno razveseljevala; da bi namreč zabavala malo nadvojvodinjo, je vneto posnemala spakovanje plesočega derviša, in nasprotje med njeno običajno dostojanstvenostjo pa majhno njeno dostojnostjo, kadar je plesala, je bilo res da nad vse smešno.

Elizabeta je ljubila Garatshausen, in ko je prišel čas, da se vrne na Dunaj, se je s solzami v očeh poslovila od mojih starišev. Vsi smo bili v mramornati veži, kjer smo čakali njene prihoda, in po mojih mislih je bila v svojem belem oblačilu in belem klobuku s peresi, ki so se dotekali njenih gladkih kostanjastih las, ljubkejša kakor kdaj.

Valerija je bila bela in rdeča podoba in ko je cesarica še enkrat presrčno objela mojo mater, je stopila k meni, mi stisnila v roke majhno žametasto škatljo in je rekla: „Tukaj je spominek od Valerije za modro majhno deklico.“

Nato je odšla; kočija je izginila v oblaku prahu in samo slabotni glasovi koles v daljavi so nas še spominjali na našo lepo sorodnico. Male škatlji nisem odprla, dokler nisem bila sama. Tedaj pa sem pritisnila na vzmet in našla v njej zlat medaljon z začetnimi črkami Marije Valerije, ki se je lesketal od rubinov in smarag-dov. V njem je bila miniaturna slika otroka, pa datum, ki je bil na prvi pogled brez pomena; naenkrat pa se mi je posvetilo v glavi in spoznala sem, da je to spomin na oni dan v garatshausenskih vrtovih. Cesarica torej res ni bila pozabila nanj.

Ko smo se vrnili Monakovo, nam je življenje teklo kakor po navadi in preteklo je nekaj let, da sem zopet videla teto. Pa njina odsotnost mi je ni naredila manjše junakinje in sku-

šala sem se odlikovati v stvarih, ki sem o njih vedela, da so ji všeč. — Zbog tega sem postala dobra jahalka, zmožna ostati ure dolgo v sedlu, ne da bi se utrudila. Sabljala sem se, hodila, znala dobro streljati ter se vedno spominjala, da ne smem govoriti tjavendan; tako sem se skušala vsposobiti za cesarično pohvalo.

Ko sem bila dvanajst let stara, so zdravniki poslali očeta na Laško. Podali smo se v Rim v spremstvu svojega bavarskega zdravniškega svetovalca, velikega čvrstega možaka, ki je bil zmožen čudovito veliko jesti. Papa je navadno pripisoval mnogo svojih manjših nadlog svoji vzgoji na Saškem, kjer je v svoji mladosti gravitiral med Draždani in gradom Pill-

nitz. Pogosto je trdil, da mu je dolgočasnost in mlahavost Draždan povzročila neprestan glavobol, neokusna hrana v Pillnitzu pa neprestano zelo-dečno bol ter stem bržčas začetek njihovi bodočih prebavnih nadlog.

(Dalje prihodnjič.)

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani

Upravnika,

zanesljivega in agilnega za našo podružnico v Celovcu, sprejme upravnništvo „Jugoslavije“.

Proda se:

Prodajam malo posestvo ter nekaj sadnega vrta in gozda, zelo primerno za roko-delca (sodarja) ker daleč na okoli ni nobenega. Izve se v Tremerjih pri Celju 23 ali na posestvu Sv. Lovrenc 59 v Savinjski dolini. 723

Lepa birmanska darila. Nikelnaste in srebrne ure z verižicami, uhani, zavratne verižice srebrne in zlate z obeski nudi Fr. Čuden Sin, nasproti glavne pošte v Ljubljani. 459

Kupi se:

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 419

Kupi se takoj več vagonov obeljenega jamskega lesa, premer 10—25 cm. dolgot 1.5 m naprej, kakor tudi krajniki. Cene se razumevajo 1 m³ postavljen na postajo Brežice. Podjetje premogovnika S. Marjanovič, Globoko, Brežice.

Mala hišica ali vila se kupi z vrtom ali dvoriščem v Ljubljani ali okolič. — Ponudbe na upravo lista pod „okolica“. 727

Službe:

Išče se prikojevalec gornjih delov čreviljev. Naslov pove uprav. Jugoslavije. 706

V službo sprejemem 2 hlapca Košenina mesar Kolodvorska ul. 6 Ljubljana. 726

Razno:

Iščem majhno čedno sobo eventualno s hrano. Božnik intendantca Drav. div. oblasti. 725

Polzvedba! Kdo mi zna povedati, kje se nahaja Fran Fajfar iz Sebenj štev. 18 pri Trzinu na Gorenjskem, ki je bil pridelen k 15. polku, 9. stotniji, II. vod, v Galiciji. Zadnjikrat se je oglašil dne 20. junija 1915. Zanesljiva pojasnila in podatke prosim na naslov (proti povrnitvi stroškov) Ivan Čebavs v Ljubnem št. 12, p. Podnart, Gorenjsko. 724

Kdo bi vzel 5 letnega zdravega in lepega fantka za svojega. — Ponudbe na upravo lista. 708

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Fantje!! 5 mladih razposajenk želi korespondence v svrhu zabave, a „ne ženitve“ z inteligentnimi gospodi, kateri bi bili bolj navihani kakor so same. Ponudbe na upravnništvo Jugoslavije pod: „No hodi za mano ne boš me dobil.“ Živo samski stan. „Moj ljubi bo Peter, ko pleše ko veter.“ „Le nes! le nes! to pisemce, do moje ljubice.“ „Vse se ljubi, poljubuje, zame pa ljubezni ni!“ 728

„Zvezna tiskarna“ v Ljubljani, Stari trg

Izvršuje tiskovne usah vrst, kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, usporeda, tabele, računa, kuverte in pisemski papi rs firmo, vizitke, naslovnice, računške zaključke in usa v to stroko spadajoča dela in okusno ceno.

Živo apno, zidno in strešno opeko

— v celih vagonih — ponuja

Valentin Urbančič, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18 (nasproti liceju.)

Anton Ertl,

trgovina čevljev v Mariboru, Tegetthoffova ulica 42

se priporoča cenjenemu občinstvu za obilen obisk.

GOZDARJA

Išče gozdarski in rentni urad grofa Attemsa v Sl. Bistrici. Ponudbe s pričevali je nasloviti na gornji urad. Nastop in plača po dogovoru.

Vinska klet pri Maliču, Ljubljana nasproti glavne pošte pod Jadransko banko.

Točijo se v kleti in čez ulico pristna, stara in nova, bela, rdeča in črna vina.

Slavnemu občinstvu se najtopleje priporoča

Stanko Jesenko.

Proda se

zelo ugodno

črna kobilica

5 let stara z žrebetom, lahek eleganten brek za eno ali dvovprego, uporabljen tudi brez sedeljev; za brek so poleg tudi sanke, en brun, tovarni voz za par konj in angleška kakor tudi prsna kompletna konjska oprema.

Več se poižve pri Milanu Škerlu, Karlovska cesta št. 11.

Prva jugoslovanska slaščičarna

Milan Kosér

na Grajskem trgu 2 v Mariboru se priporoča cenjenemu občinstvu.

Julij MEINL

Ljubljana

Kava žgana

„surova

Kavni pridelek

Olivno olje la

Sardine najboljša vrsto

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

R i ž

Kond. mleko s sladkorjem

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg

naprej franko.

Glavnica: 200,000.000 kron.

Rezerve okrog 150,000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim za-klepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.

Ustanovljena leta 1831.

OBČNA ZAVAROVANICA

Ustanovljena leta 1831.

(Assicurazioni Generali v Trstu)

Generalni zastop za Slovenijo v Ljubljani, Marijin trg — Sv. Petra cesta številka 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Družba je izplačala za škode nad poldrugo milijardo kron. Premoženje družbe znaša preko 550 milijonov kron.

Najboljši uspeh imajo oglasi v „Jugoslaviji“, ker je zelo razširjena in jo vsakdo rad čita!**Zahvala.**Podpisana si štejem v svojo dolžnost, da se tem potom javno zahvalim gospodu dr. **Hugo Baumgartnerju**, kateri me je skozi dolgo dobo 2 mesecev zdravil privatno v mojem stanovanju na črnih kozah ter se imam le njegovi zdravniški izvedenosti in človekoljubni požrvovalnosti zahvaliti, da me je ohranil pri življenju.

Trbovlje, 6. junija 1919.

Cilija Klanšek.

Preprodajalci!Kremo za čevlje, vasilino za čevlje, cigaretni papir, cigaretne tulčice, pisemski papir v mapah, fino toaletno milo in drugo blago dobite pri **Mahler i Oplatka**, agenturni i komisionalni posao, Zagreb, Jelačićev trg št. 28 (polag Narodne kavane).

Išče se

izurjen čevljardober kalkuliratelj za izdelovanje zgornjih delov za Zagreb. Plača po dogovoru. Javiti se je pri gosp. **Aleksandru Oblatu**, trgovec s čevlji v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 28.**Rudolf Rus, Kranj**

priporoča svojo bogato zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Postrežba točna in solidna.

1000 delavcev

rudarjev za moderno urejen premogovnik v Vojvodini

se takoj sprejme v delo

pod zelo ugodnimi pogoji. Javiti se je samo osebno vsak ponedeljek popoldne v našem uradu v Ljubljani. Za dobro plačo, hrano in stanovanje je poskrbljeno, potni stroški se pa povrnejo. Odhod vsak torek zjutraj v skupnih transportih.

„Državna posredovalnica za delo“ v Ljubljani, Gradišče.

Prva slovenska kavarna**„CENTRAL“**

v Mariboru

se priporoča Jugoslovanom domačim in tujim, ki prihajajo v Maribor. — Postrežba točna.

Dražba dveh plemenskih kobil iz kobilarne Račje.

V četrtek dne 12. junija 1919 ob 10. uri se bosta prodali na javni dražbi v žrebčarni na Selu pri Ljubljani dve plemenski kobili k njerejcem iz ljubljanske okolice, kočevskega, novomeškega in krškega okraja.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani.**Potrebujeate?**

Prosim, naročite takoj, dokler je še zaloga pisarniški, konceptni, fini kancelijski, svileni, ogleni (vse barve), indigo modri in vijoličast

papir.

Noteze, pivniki, peresa, radirke, trakove za pisalne stroje, bloki za pisarne, žepna peresa (Füllfeder), kopirne knjige, trgovske knjige, uradne kuverte, trg. pis. klej (gumi), voščeni papir, pisemski papir, zavijalni in vse druge vrste papirja.

Kopirne preše, narodne in umetne razglednice razpošiljam na debelo in drobno.

V zalogi 150 parov nogavic za dame in 30 kg gumnic za vezenje trt. — Postrežba točna in dobra.

Se priporoča trdka

JOS. OMERSA,

trgovska agentura in komisijska trgovina LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6/I.

Pozor! Imam v zalogi vedno lepe partije

cetirja, kamrika, ženskih nogavic po najnižjih cenah. — Gg. trgovci naj si ogledajo blago ob prihodu v Ljubljano v trgovini

SVETOZAR KOSER, Kolodvorska ulica 24.

Trgovci!**Mestna hranilnica v Kranju**

obrestuje hranilne vloge po 2% brez odbitka 10 realnega davka

katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nevzdignjene vloške obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni sklad (lastno premoženje) nad pol milijona kron! — Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na pr. dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 K z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krono.

Koncem junija 1918 je bilo stanje hran. vlog nad 9 milijonov 700.000 kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam: nad 2 milijona 700.000 kron.

Glavno zastopstvo

„Savinjske tovarne barv in lesnih izdelkov“

priporoča cenj. odjemalcem prvovrstne

barve, firnis, samokolnice

itd. itd. — Naročila sprejema

IVAN FERLEŽ

v Celju (Narodni dom).

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

JUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC

BRZOJAV. NASLOV: ESKOMPTNA. AKREDITIVI — BORZA INTERURB. TEL. ŠTEV. 146.

Trgovcem z manufakturo!

Ljubljanski veletržci naznanjajo, da so prejeli s pomočjo vlade velike množine inozemskega blaga.

Blago se bo razpečavalo po cenah od vlade določenih.

Prodaja se začne 12. junija.

Na drobno bo blago občinstvu na razpolago v vseh detajlnih trgovinah.

Franc Ksav. Souvan.

A. & E. Skaberné.

J. C. Mayer.

J. Grobelnik.

Feliks Urbanc.

J. Medved.